

Psykiatriambulansen i Stavanger

Årsrapport 2019

Frode Bremseth, brfr@sus.no
Cesilie Myhr, nice@sus.no

Årsrapport 2019

Datamaterialet som danner grunnlaget for denne årsrapporten er innhentet av sykepleiere ved psykiatrisk akuttmottak i Stavanger som bemanner psykiatriambulansen. Registreringen gjøres uten bruk av personidentifiserbare data, da det er oppdragenes karakter som er av interesse. Det er laget et registreringsskjema til dette formålet. Data fra dette skjemaet legges inn i SPSS og tabeller hentes deretter ut og settes inn i årsrapporten.

Vi ønsker å rette en stor takk til ansatte ved ambulansestasjonen i Stavanger og ansatte ved AMC2 (psykiatrisk akuttmottak i Stavanger) for samarbeid og hjelp til å lage denne rapporten. Dette er den åttende årsrapporten psykiatriambulansen gir ut.

Frode Bremseth og Cesilie Myhr

**TRANSPORT AV
PSYKISK SYKE**

Ver 1	30. mars 2020	Frode Bremseth
Korrektur	April 2020	Mads Johansen og Cesilie Myhr
Ver 2	29. april 2020	Frode Bremseth

Innhold

Forklaring til sentrale lovparagrafer, begrep og variabler brukt i tabellene.....	4
Alle oppdrag (somatikk og psykiatri).....	7
Somatiske oppdrag	8
Psykiatriske oppdrag.	9
Forhold til Ambustat.	25

2019

Antall operative dager: 251

Totalt antall oppdrag: 1370

Gjennomsnitt: 5,5

Gjennomsnitt 2018: 5,8

Gjennomsnitt 2017: 5,6

Gjennomsnitt 2016: 5,5

Gjennomsnitt 2015: 5,3

Gjennomsnitt 2014: 5,9

Gjennomsnitt 2013: 5,8

Gjennomsnitt 2012: 5,3

Antall psykiatriske oppdrag: 919*: 67,1 %

2018: 67,0 %

2017: 66,4 %

2016: 65,7 %

2015: 69,3 %

2014: 63,8 %

2013: 64,8 %

Antall somatiske oppdrag: 451: 32,9 %

2018: 33,0%

2017: 33,6%

2016: 34,3%

2015: 30,7%

2014: 36,2 %

2013: 35,2 %

I tabellene som følger vil prosentandel avrundes til en desimal. Dette vil noen ganger føre til at totalen blir litt over eller litt under 100 %, men er angitt som 100 % i tabellene.

*18 transporter er registrert med ukjent problemstilling. De er sortert inn under psykiatri som ukjent problemstilling

Forklaring til sentrale lovparagrafer, begrep og variabler brukt i tabellene

AMC2

AMC2 er akuttmottaket til psykiatrisk klinikk i Helse Stavanger. Posten har åtte senger, og pasientene er innlagt i mottaket i inntil 24 timer.

DPS

Et distriktpspsykiatrisk senter (DPS) har hovedansvar for generelle tilbud innen den psykiatriske spesialisthelsetjenesten. Med døgntilbud, dagtilbud, poliklinikk og akutt – team.

Jæren DPS

N.K.S. Jæren distriktpspsykiatriske senter AS er en privat ideell institusjon som eies og drives av Norske Kvinners Sanitetsforening, Rogaland, og har driftsavtale med Helse Vest. Senteret er både psykiatrisk sykehus og DPS for jærkommunene Klepp, Time, Hå og Gjesdal. Videre er senteret psykiatrisk sykehus for kommunene Egersund, Sokndal, Bjerkreim og Lund.

Hastegrad

Rød: Akutt

Gul: Haste

Grønn: Vanlig

Ambustat

Ambustat er en web-basert database over ambulanseoppdrag. Løsningen ble etablert grunnet behov for gode driftsdata i ambulansetjenesten. Ambustat er utviklet i tett samarbeid med fagmiljøene. Utviklet av Bliksund AS.

Psykisk helsevernloven:

§2-1 Hovedregelen om samtykke

Psykisk helsevern ytes på bakgrunn av samtykke etter bestemmelsene i pasient- og brukerrettighetsloven, med mindre annet følger av loven her.

§3-1 Legeundersøkelse

Tvungent psykisk helsevern kan ikke etableres uten at en lege personlig har undersøkt vedkommende for å bringe på det rene om lovens vilkår for slikt vern er oppfylt. Legen som foretar undersøkelsen, skal gi skriftlig uttalelse.

Foreligger behov for legeundersøkelse som nevnt i første ledd, men vedkommende unndrar seg slik undersøkelse, kan kommunelegen etter eget tiltak eller etter begjæring fra annen offentlig myndighet eller fra vedkommendes nærmeste pårørende, vedta at det skal foretas en slik legeundersøkelse. Om nødvendig kan vedkommende avhentes og undersøkes med tvang.

Kommunelegens vedtak om tvungen undersøkelse skal straks nedtegnes skriftlig. Vedtaket kan påklages til fylkesmannen uten oppsettende virkning.

§3-2 Vedtak om tvungen observasjon

På bakgrunn av opplysninger fra legeundersøkelsen etter § 3-1, foretar den faglig ansvarlige en vurdering av om de følgende vilkårene for tvungen observasjon er oppfylt:

1. Frivillig psykisk helsevern har vært forsøkt, uten at dette har ført fram, eller det er åpenbart formålsløst å forsøke dette.
2. Pasienten er undersøkt av to leger, hvorav én skal være uavhengig av den ansvarlige institusjon, jf. § 3-1.
3. Pasienten mangler samtykkekompetanse, jf pasient- og brukerrettighetsloven §4-3. Dette vilkåret gjelder ikke ved

nærliggende og alvorlig fare for eget liv eller andres liv og helse.

4. Det er overveiende sannsynlig at pasienten fyller vilkårene for tvungent psykisk helsevern etter § 3-3.
5. Institusjonen er faglig og materielt i stand til å tilby pasienten tilfredsstillende behandling og omsorg og er godkjent i henhold til § 3-5.
6. Pasienten er gitt anledning til å uttale seg, jf. § 3-9.
7. Selv om lovens vilkår ellers er oppfylt, kan tvungen observasjon bare finne sted hvor dette etter en helhetsvurdering framtrer som den klart beste løsning for vedkommende, med mindre han eller hun utgjør en nærliggende og alvorlig fare for andres liv eller helse. Ved vurderingen skal det legges særlig vekt på hvor stor belastning det tvangsmessige inngrepet vil medføre for vedkommende.

Den faglig ansvarlige treffer vedtak på grunnlag av foreliggende opplysninger og egen personlig undersøkelse av pasienten. Den faglig ansvarliges vedtak og grunnlaget for det skal straks nedtegnes.

§3-3 Vedtak om tvungent psykisk helsevern

På bakgrunn av opplysninger fra legeundersøkelsen etter § 3-1 og eventuell tvungen observasjon etter § 3-2, foretar den faglig ansvarlige en vurdering av om de følgende vilkårene for tvungent psykisk helsevern er oppfylt:

§3-5 Hva tvungen observasjon og tvungent psykisk helsevern kan omfatte

Tvungen observasjon eller tvungent psykisk helsevern kan gis ved døgnopphold i institusjon som er godkjent

for disse formålene. Pasienten kan holdes tilbake mot sin vilje og hentes tilbake ved unnvikelse, om nødvendig med tvang.

Dersom det er nødvendig av hensyn til forsvarlig helsehjelp, kan tvungent psykisk helsevern gis ved midlertidig døgnopphold i institusjon som ikke er godkjent etter første ledd. Den godkjente institusjonen skal i slike tilfeller være ansvarlig for det tvungne vernet.

Tvungen observasjon eller tvungent psykisk helsevern kan også skje uten døgnopphold i institusjon hvor dette er et bedre alternativ for pasienten. Ved vurderingen skal det også tas tilbørlig hensyn til pårørende som pasienten bor sammen med. Tvungen observasjon og tvungent psykisk helsevern kan da bare omfatte pålegg overfor pasienten om fremmøte til undersøkelse (tvungen observasjon) eller behandling (tvungent psykisk helsevern). Pasienten kan om nødvendig avhentes. Dersom det er nødvendig kan avhenting gjennomføres med tvang.

Tvungent psykisk helsevern uten døgnopphold kan bare skje under ansvar av en institusjon som er godkjent for den aktuelle behandlingsformen.

Helse- og omsorgstjenesteloven

§10-2 Tilbakehold i institusjon uten eget samtykke

Dersom noen utsetter sin fysiske eller psykiske helse for fare ved omfattende og vedvarende misbruk, og dersom hjelpetiltak ikke er tilstrekkelig, kan det vedtas at vedkommende uten eget samtykke kan tas inn i en institusjon utpekt av regionalt helseforetak, jf. spesialisthelsetjenesteloven § 2-1a fjerde ledd, for undersøkelse og tilrettelegging av behandling, og holdes tilbake der i opptil tre måneder.

Helsepersonelloven

§7 Øyeblikkelig hjelp

Helsepersonell skal straks gi den helsehjelp de evner når det må antas at hjelpen er påtrengende nødvendig. Med de begrensninger som følger av pasient- og brukerrettighetsloven § 4-9, skal nødvendig helsehjelp gis selv om pasienten ikke er i stand til å samtykke, og selv om pasienten motsetter seg helsehjelpen.

Ved tvil om helsehjelpen er påtrengende nødvendig, skal helsepersonell foreta nødvendige undersøkelser.

Plikten gjelder ikke i den grad annet kvalifisert helsepersonell påtar seg ansvaret for å gi helsehjelpen

Pasient- og brukerrettighetsloven

§4A Helsehjelp til pasienter uten samtykkekompetanse som motsetter seg helsehjelpen

Formålet er å yte nødvendig helsehjelp for å hindre vesentlig helseskade samt å forebygge og begrense bruk av tvang. Helsehjelpen skal tilrettelegges med respekt for den enkeltes fysiske og psykiske integritet, og så langt det er mulig være i overensstemmelse med pasientens selvbestemmelsesrett.

Straffeloven

§17 Nødrett

En handling som ellers ville være straffbar er lovlig når

- a) Den blir foretatt for å redde liv, helse, eiendom eller andres interesse fra en fare for skade som ikke kan avverges på annen rimelig måte
- b) Denne skaderisikoen er langt større enn skaderisikoen ved handlingen»

§18 Nødverge

En handling som ellers ville være straffbar er lovlig når den

- a) Blir foretatt for å avverge et ulovlig angrep
- b) Ikke går lenger enn nødvendig, og
- c) Ikke går åpenbart ut over hva som er forsvarlig under hensyn til hvor farlig angrepet er, hva slags interesse som angrepet krenker, og angriperens skyld

Regelen i første ledd gjelder tilsvarende for den som iverksetter en lovlig pågrepelse eller søker å hindre at noen unndrar seg varetektsfengsling eller gjennomføring av frihetsstraff.

Utøving av offentlig myndighet kan bare møtes med nødverge når myndighetsutøvingen er ulovlig, og den som gjennomfører den, opptrer forsettlig eller grovt uaktsomt.

TRANSPORT AV PSYKISK SYKE

Alle oppdrag (somatikk og psykiatri)

Dag/ kveld

	Antall	Prosent
Dag kl. 09:00-14:30	688	50,2
Kveld kl. 14:30-21:00	682	49,8
Total	1370	100,0

Måned

	Antall	Operative dager	Gjennomsnitt/ dag
Januar	124	22	5,6
Februar	98	20	4,9
Mars	111	21	5,3
April	109	19	5,7
Mai	113	20	5,7
Juni	116	19	6,1
Juli	122	23	5,3
August	126	22	5,7
September	120	21	5,7
Oktober	116	23	5,0
November	119	21	5,7
Desember	96	20	4,8
Total	1370	251	5,5

Ukedag

	Antall	Operative dager	Gjennomsnitt/ ukedag
mandag	282	50	5,6
tirsdag	261	52	5,0
onsdag	299	50	6,0
torsdag	253	49	5,2
fredag	275	50	5,1
Total	1370		

Kjønn

	Antall	Prosent
20		
kvinne	665	48,5
mann	696	50,8
ukjent	9	0,7
Total	1370	100,0

Somatiske oppdrag

Dag/ kveld

	Antall	Prosent
Dag kl. 09:00-14:30	211	46,8
Kveld kl. 14:30-21:00	240	53,2
Total	451	100,0

I år er ikke forskjellene på antall somatiske oppdrag på dag og kveld så store som de har vært tidligere, selv om det er noe flere somatiske oppdrag på kvelden enn det er på dagen.

Kjønn

	Antall	Prosent
kvinne	220	48,8
mann	230	51,0
ukjent	1	0,2
Total	451	100,0

Hastegrad

	Antall	Prosent	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
grønn	111	24,6	29,5	30,2	33,4	35,5	37,0	43,4	44,1
gul	141	31,3	35,7	32,5	29,2	27,8	34,6	33,6	30,2
rød	199	44,1	34,9	37,1	37,4	36,2	28,0	23,0	25,3
ukjent				0,2					
Total	451			100,0					

Tall fra tidligere år er hentet fra årsrapportene. Prosentandel.

Av 451 somatiske oppdrag er 75 % av oppdragene enten gule eller røde. Intensjonen er at den psykiatriske ambulansen kan bli brukt til korte somatiske oppdrag i nærheten av Stavanger. Ambulansen er utstyrt som en ordinær ambulanse og kan ta alle typer somatiske oppdrag. Det er verdt å merke seg den store økningen med røde oppdrag.

Psykiatriske oppdrag.

Dag/ kveld

	Antall	Prosent
dag	477	51,9
kveld	442	48,1
Total	919	100,0

Kjønn

	Antall	Prosent
kvinne	445	48,1
mann	466	50,7
ukjent	8	0,9
Total	919	100,0

Over 55 % av 919 psykiatriske oppdrag er enten på en gul eller rød hastegrad.

Hastegrad

	Antall	Prosent	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
grønn	396	43,1	45,1	44,9	51,2	49,7	55,5	60,0	65,9
gul	405	44,1	44,4	43,9	40,8	41,9	36,6	32,2	26,4
rød	118	12,8	10,4	11,1	8,0	8,1	7,8	7,6	6,0
ukjent									
Total	919	100,0							

Tall fra tidligere år er hentet fra årsrapportene. Prosentandel.

Oppdragenes lengde

Psykiatri

Oppdragenes lengde varierer mellom noen få minutter til 9,5 timer.
Gjennomsnitt varighet 2019: 63 minutter

2018: 60 minutter
2017: 64 minutter
2016: 62 minutter
2015: 64 minutter
2014: 62 minutter
2013: 62 minutter
2012: 62 minutter

Somatikk

Oppdragenes lengde varierer mellom noen få minutter til 2,5 timer.
Gjennomsnitt varighet 2018: 42 minutter

2018: 45 minutter
2017: 42 minutter
2016: 42 minutter
2015: 44 minutter
2014: 42 minutter
2013: 42 minutter
2012: 43 minutter

Aktivitet

1279 timer aktivt utførende transport av 3012 timer i operativ tjeneste. Det vil si at psykiatriambulansen er i bruk **42,5 %** av tiden mellom kl. 09.00 og 21.00. I tillegg brukes det tid til morgensjekk, TMA- trening, faglig oppdatering, opplæring, interne kurs på ambulansestasjonen, registreringer, journalføringer, matpause og forberedelse av oppdrag.

2018: 44,1 %
2017: 43,8 %
2016: 41,9 %
2015: 42,8 %
2014: 44,9 %
2013: 45,2 %

	<i>2019</i>	<i>2018</i>
Tid brukt til psykiatriske oppdrag:	75,4%	73,1 %
Tid brukt til somatiske oppdrag:	24,6%	26,9 %

Frivillighet/ tvang og politiinvolvering

Aktuell paragraf under oppdraget - 2019

	Antall	Prosent	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
§ 7	12	0,7	1,1						
§ 2-1	336	36,6	41,0	43,2	38,7	40,8	38,6	40,9	50,9
§ 4A	6	0,7	0,4						
§ 3-1	14	1,5	1,2	2,2	0,8	0,5	0,2	0,2	0,6
§ 3-2	297	32,3	32,0	31,1	33,3	33,0	32,7	24,7	25,2
§ 3-3	215	23,4	23,6	18,0	24,0	19,1	22,3	27,4	17,5
ukjent	28	3,0	0,5	2,2	3,0				
§10-2	11	1,2	0,2	1,7	0,3	1,3	1,3	1,1	0,9
Total	919	100,0							

Tall fra tidligere år er hentet fra årsrapportene. Prosentandel

Antall transporter som omhandler tvungen observasjon eller tvungen psykisk helsevern i psykisk helsevernloven er noenlunde likt som i fjor.

Bistand av politi - 2019

	Antall	Prosent	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Nei	702	76,4	79,0	78,7	80,7	82,1	84,3	83,7
Politi ber om bistand	10	1,1						
Bistand fra politi ved oppstart av oppdraget	60	6,5	7,2	6,6	7,5	5,2	6,7	7,0
Bistand fra politi under hele oppdraget	83	9,0	8,7	8,5	6,6	8,7	6,1	5,1
Ber om bistand fra politi under gjennomføringen av oppdraget	52	5,7	5,2	6,2	5,3	3,9	2,9	4,2
Ber om bistand fra politi under oppdraget. Politi reiser før transport.	12	1,3						
Total	919	100,0						

Tall fra tidligere år er hentet fra årsrapportene. Prosentandel.

Bistand av politi etter behandlingsparagraf

		Aktuell paragraf under oppdraget								Total
		§4A	hpl §7	§ 2-1	§ 3-1	§ 3-2	§ 3-3	ukjent	§10-2	
Bruk av politi	Nei	4	7	285	10	225	144	20	7	702
	Politi ber om bistand	0	0	4	0	3	2	1	0	10
	Bistand fra politi ved oppstart av oppdraget	0	2	17	1	23	15	0	2	60
	Bistand fra politi under hele oppdraget	0	1	17	2	20	36	5	2	83
	Ber om bistand fra politi under gjennomføringen av oppdraget	1	1	13	1	19	15	2	0	52
	Ber om bistand fra politi under oppdraget. Politi reiser før transport	1	1	0	0	7	3	0	0	12
Total		6	12	336	14	297	215	28	11	919

Av 526 oppdrag som involverer Tvang i psykisk helsevernloven

Er politiet ikke involvert i 379 oppdrag. Det vil si i 72 % av oppdragene.

Av 336 oppdrag på frivillig paragraf:

Er politiet ikke involvert i 285 oppdrag. Det vil si i 85 % av oppdragene.

Bistand av politi (av alle psykiatriske oppdrag)

	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Antall oppdrag med bistand av politi	217	205	200	176	164	145	153	128	122
Totalt antall psykiatrioppdrag	919	979	938	910	917	939	937	798	838
Politibistand, prosentandel	24	21	21	19	18	15	16	16	15

Tall fra tidligere år er hentet fra årsrapportene.

Tabellen viser at bistand av politi har økt de siste årene.

Registreringen av bruk av fysisk tvang/ intervensjon er delt inn i situasjoner der politi er til stede og der politi ikke er til stede og fysisk tvang gjøres i nødrett/ nødvergesituasjoner

Fysisk tvang uten politi til stede

	Antall	Prosent	Gyldig prosent
Nei	906	98,6	98,7
Holding	4	0,4	0,4
Transportbelte	3	0,3	0,3
Håndjern (kun med politi)	3	0,3	0,3
Kombinasjon av holding/føring og håndjern/transportbelte	1	0,1	0,1
Ja, men ikke kjent hvordan	1	0,1	0,1
Total	918	99,9	100,0
Missing System	1	,1	
Total	919	100,0	

Det har vært 12 episoder i 2019 der personell på psykiatriambulansen har utøvd fysisk tvang uten politi til stede. Personell på psykiatriambulansen griper inn fysisk for å unngå alvorlig skade på pasient eller andre, og dette gjøres i henhold til paragraf om nødrett eller nødverge i Straffeloven.

Fysisk tvang utført med politi til stede/utført av politi

	Antall	Prosent
Nei	868	94,5
Holding	2	,2
Holding med føring	13	1,4
Trafikksikkerhetstiltak: Deksel til sikkerhetsbelte	2	,2
Håndjern (kun med politi)	18	2,0
Kombinasjon av holding/ føring og håndjern/ transportbelte	14	1,5
Ja, men ikke kjent hvordan	2	,2
Total	919	100,0

Det har vært 51 episoder i 2019 der politi, eller politi og personell på psykiatriambulansen sammen har brukt fysisk tvang. Dette har vært på bakgrunn av nødrett/nødverge i straffeloven, eller at politiet har utøvd sin bistandsplikt ved gjennomføring av tvungent psykisk helsevern.

Uro/aggresjon

Personell på psykiatriambulansen skårer pasienter ved bruk av BVC (Brøseth Violence Checklist)

BVC

	Antall	2019	2018
0	504	54,8	52,8
1	210	22,9	23,9
2	86	9,4	10,5
3	51	5,5	5,4
4	14	1,5	1,9
5	6	0,8	1,2
6	7	0,7	0,8
Vold mot personal eller andre	6	0,7	1,0
Ikke aktuelt/ traff ikke pasienten	35	3,8	2,3
Total	919		100,0

Fysisk tvang med politi og BVC

		BVC								Vold mot personal eller andre	Ikke aktuelt/ traff ikke pasienten	Total
		0	1	2	3	4	5	6				
Tvang med politi tilstede	Nei	502	206	72	39	3	4	3	4	35	868	
	Holding	0	0	1	1	0	0	0	0	0	2	
	Holding med føring	0	1	4	4	3	1	0	0	0	13	
	Trafikksikkerhetstiltak: Deksel til sikkerhetsbelte	0	1	1	0	0	0	0	0	0	2	
	Håndjern (kun med politi)	1	0	4	5	6	0	1	1	1	18	
	Kombinasjon av holding/ føring og håndjern/ transportbelte/ deksel til sikkerhetsbelte	1	2	4	1	1	1	3	1	1	14	
	Ja, men ikke kjent hvordan	0	0	0	1	1	0	0	0	0	2	
	Total	504	210	86	51	14	6	7	6	6	35	919

De aller fleste situasjoner der fysisk intervensjon er nødvendig er når BVC er fra 2 og opp.

Bistand av politi i forhold til BVC skår

		BVC								Vold mot personal eller andre	Ikke aktuelt/ traff ikke pasienten	Total
		0	1	2	3	4	5	6				
Bruk av	Nei	449	163	38	23	1	2	0	0	26	702	
politi	Politi ber om bistand	4	2	1	2	1	0	0	0	0	10	
	Bistand fra politi ved oppstart av oppdraget	20	22	10	4	0	0	0	1	3	60	
	Bistand fra politi under hele oppdraget	21	15	19	8	4	3	4	3	6	83	
	Ber om bistand fra politi under gjennomføringen av oppdraget	8	6	14	11	8	0	3	2	0	52	
	Ber om bistand fra politi under oppdraget. Politi reiser før transport	2	2	4	3	0	1	0	0	0	12	
	Total		504	210	86	51	14	6	7	6	35	919

Det er registrert 217 oppdrag sammen med politi i 2019.

Ved BVC 0:	55 av 504 oppdrag	11%
Ved BVC 1:	47 av 210 oppdrag	22%
Ved BVC 2:	48 av 86 oppdrag	56%
Ved BVC over 2:	52 av 78 oppdrag	67%

Rusproblematikk

Psykiatriske oppdrag og rusmisbruk.

	Antall	Prosent	2018	2017	2016	2015	2014
Nei	415	45,2	50,4	49,1	50,3	43,7	43,3
Ja	394	42,9	39,3	39,1	40,0	44,5	42,8
Vet ikke	110	12,0	10,3	11,7	9,7	11,8	13,8
Total	919	100,0					

Tall fra tidligere år er hentet fra årsrapportene. Prosentandel

Somatiske oppdrag og rusmisbruk.

	Antall	Prosent	2018	2017	2016	2015	2014
Nei	381	84,5	86,7	85,9	84,7	81,3	77,3
Ja	51	11,3	8,3	9,5	10,7	11,6	10,0
Vet ikke	19	4,2	5,0	4,6	4,6	7,1	12,8
Total	451	100,0					

Tall fra tidligere år er hentet fra årsrapportene. Prosentandel.

Hvis personell ved ambulansen anser rusmisbruk som en del av pasientens livssituasjon registreres dette. Det er stor forskjell mellom somatiske og psykiatriske oppdrag. Psykiatriambulansen utfører oppdrag som er spesielt knyttet til rus, så det er naturlig at denne andelen er større enn ved somatiske turer.

Ved 4 av 10 transporter sortert under psykiatri er det sterke indikasjoner på rusmisbruk.

Hvor kjører den psykiatriske ambulansen?

Hvor starter transporten?

	Antall	Prosent	2018	2017	2016	2015	2014
Bosted	300	32,6	34,1	34,5	30,3	31,0	30,2
Funnsted/ ute	102	11,1	11,7	9,2	9,9	9,5	8,5
Legevakt	72	7,8	5,9	7,1	6,3	7,5	5,3
Fastlege	27	2,9	3,1	2,0	2,1	1,6	2,4
AMC2	88	9,6	8,5	9,4	13,1	12,5	14,8
Psykiatrisk poliklinikk/ behandler	3	0,3	0,2	0,4			
Somatisk avdeling, SUS	106	11,5	11,5	12,7	12,5	12,6	12,5
Psykiatrisk avdeling, SUS	21	2,3	4,1	4,8	3,0	3,7	4,3
Sykehjem	20	2,2	1,9	1,6	1,9	1,6	2,3
Sola DPS	14						
Sandnes DPS	13						
Stavanger DPS	13	4,4	5,6	4,1	7,1		
(Ryfylket DPS, Randaberg)							
Dalane DPS	1						
Jæren DPS	4	0,4	0,7	0,1			
Fant ikke pasienten	3	0,3	0,2	0,1			
Politi/fengsel/rettsvesen	3	0,3	0,1	0,3			
Rusverninstusjon	15	1,6	1,7	1,2	2,3	0,8	1,0
Bofelleskap, ikke spesifisert	70	7,6	7,3	8,5	6,0	5,3	5,3
Asylmottak				0,3			
Sola Flyplass	13	1,4	1,2	1,0			
Ambulansebåt	1	0,1		0,2			
Avbrutt/omdirigert	10	1,1	0,7	0,5			
Psykiatrisk Institusjon utenfor Helse Stavanger	5	0,5	0,2	0,7			
Annet	12	1,3	1,0	1,0			
ukjent	1	0,1		0,1			
Total	919	100,0					

Tall fra tidligere år er hentet fra årsrapportene. Prosentandel.

Hvor kjøres pasienten?

	Antall	Prosent	2018	2017	2016	2015	2014
Bosted	6	0,7	1,8	1,9			
Funnsted/ute			0,3				
Legevakt	63	6,9	6,7	8,5	7,4	12,1	10,4
Fastlege	2	0,2	0,9	0,5			
AMC2	349	38,0	38,5	35,2	33,7	34,1	33,5
Somatisk avdeling, SUS	126	13,7	11,3	11,8	9,2	11,0	8,3
Psykiatrisk avdeling, SUS	37	4,0	7,3	5,5	5,3	4,6	5,4
Psykiatrisk poliklinikk/behandler			0,1				
Sykehjem	21	2,3	2,8	3,5	3,1	2,4	3,2
Sola DPS	5						
Sandnes DPS	6						
Stavanger DPS	4	1,7	1,6	2,7	4,4	5,3	
(Ryfylket DPS, Randaberg)							
Dalane DPS	1						
Jæren DPS	96	10,4	9,4	11,8	15,8	11,2	12,4
Behandlet/ avklart på stedet	54	5,9	2,0	2,3			
Fant ikke pasienten	42	4,6	3,5	2,5	2,7	2,7	2,8
Ingen transport	11	1,2	7,6	8,4	9,9	7,0	7,9
Politi/fengsel/rettsvesen	4	0,4	0,1	0,2			
Rusverninstusjon	1	0,1	0,1	0,2			
Pasienten forlater situasjonen	5	0,5	0,3	0,5			
Bofelleskap, ikke spesifisert	11	1,2	1,2	1,0	2,1	1,0	1,4
Asylmottak	1	0,1					
Sola Flyplass				0,2			
Avbrutt/ omdirigert	45	4,9	3,0	1,9	2,7	2,8	3,1
Psykiatrisk Institusjon utenfor	6	0,7	1,0	0,4			
Helse Stavanger							
Annet	9	1,0	0,4	0,4			
Ukjent	3	0,3					
Total	919	100,0					

Tall fra tidligere år er hentet fra årsrapportene. Prosentandel.

Stopp under transporten

	2019	2018
Legevakt	38	46
Fastlege	8	7
Annet	5	4
Total	51	57
Ingen stopp	868	922
Total	919	979

Under transporten fra for eksempel bosted til AMC2 har ambulansen en del ganger behov for en legevurdering. Denne oversikten viser hvor mange ganger ambulansen har stoppet under transporten til bestemmelsesstedet. Stavanger legevakt har fra 2018 etablert en egen legevaktsbil som rykker ut. Ved mange oppdrag er derfor legevakten sammen med ambulansen der situasjonen har oppstått.

TRANSPORT AV PSYKISK SYKE

Transporter inn til AMC2

		Aktuell paragraf under oppdraget				
		§ 2-1	§ 3-2	§ 3-3	§10-2	Total
Hvor starter transporten	Bosted	7	55	42	2	106
	Funnsted/ ute	1	7	2	0	10
	Legevakt	4	34	8	0	46
	Fastlege	4	13	2	0	19
	Psykiatrisk poliklinikk/ behandler	0	1	0	0	1
	Somatisk avdeling, SUS	2	47	3	1	53
	Psykiatrisk avdeling, SUS	1	2	1	0	4
	Sykehjem	2	2	1	0	5
	Sola DPS	1	3	7	0	11
	Sandnes DPS	3	2	4	0	9
	Stavanger DPS	3	3	1	0	7
	Dalane DPS	0	1	0	0	1
	Politi/fengsel/rettsvesen	0	1	0	0	1
	Rusverninstusjon	1	1	6	0	8
	Bofelleskap, ikke spesifisert	3	4	43	0	50
	Sola Flyplass	0	5	1	0	6
	Ambulansebåt	0	1	0	0	1
	Psykiatrisk Institusjon utenfor Helse Stavanger	1	3	0	0	4
	Annet	3	3	2	0	8
	Total		36	188	123	3

Av alle pasienter som psykiatriambulansen transporterer inn til innleggelse ved AMC2 er 90% henvist på en tvangsparagraf. 316 transporter av totalt 350, tilsvarende for 2018 var 84% og 2017, 81%.

Transport inn til AMC2 og bruk av politi

		Antall	Prosent
Valid	Nei	245	70,0
	Politi ber om bistand	2	,6
	Bistand fra politi ved oppstart av oppdraget	29	8,3
	Bistand fra politi under hele oppdraget	44	12,6
	Ber om bistand fra politi under gjennomføringen av oppdraget	25	7,1
	Ber om bistand fra politi under oppdraget. Politi reiser før transport	5	1,4
	Total	350	100,0

Psykiatriambulansen har kjørt 350 pasienter inn til AMC2 i 2019. Ved 105 transporter har det vært bistand av politi.

Bruk av politi i forhold til innleggesparagraf på AMC2

		Aktuell paragraf under oppdraget				Total
		§ 2-1	§ 3-2	§ 3-3	§10-2	
Bruk av politi	Nei	33	142	69	1	245
	Politi ber om bistand	0	1	1	0	2
	Bistand fra politi ved oppstart av oppdraget	2	15	11	1	29
	Bistand fra politi under hele oppdraget	0	14	29	1	44
	Ber om bistand fra politi under gjennomføringen av oppdraget	1	12	12	0	25
	Ber om bistand fra politi under oppdraget. Politi reiser før transport	0	4	1	0	5
	Total	36	188	123	3	350

Av 314 tvangsinnleggelser psykiatriambulansen har transportert inn til akutt mottakspost C2, har politiet vært involvert 97 ganger. I 32 av disse oppdragene kan politiet dimitteres før transporten starter.

Transporter inn til Jæren DPS -2018

		Aktuell paragraf under oppdraget			Total
		§ 2-1	§ 3-2	§ 3-3	
Hvor starter transporten	Bosted	1	3	9	13
	Funnsted/ ute	1	1	0	2
	Legevakt	1	1	0	2
	Fastlege	0	2	0	2
	AMC2	7	29	3	39
	Somatisk avdeling, SUS	7	15	2	24
	Psykiatrisk avdeling, SUS	2	1	0	3
	Sykehjem	0	1	0	1
	Rusverninstitusjon	0	0	1	1
	Bofelleskap, ikke spesifisert	0	0	2	2
	Annet	0	3	0	3
	Total		19	56	17

79 % av pasientene som blir kjørt inn til Jæren DPS er henvist på en tvangsparagraf i psykisk helsevernloven eller pasienten er allerede under tvungent psykisk helsevern. 42 % av pasientene kommer fra AMC2.

Transporter inn til Jæren DPS -2019

		Aktuell paragraf under oppdraget			Total
		§ 2-1	§ 3-2	§ 3-3	
Hvor starter transporten	Bosted	2	4	5	11
	Funnsted/ ute	0	1	1	2
	Legevakt	1	4	0	5
	Fastlege	0	3	0	3
	AMC2	4	26	12	42
	Psykiatrisk poliklinikk/ behandler	0	0	1	1
	Somatisk avdeling, SUS	9	11	3	23
	Psykiatrisk avdeling, SUS	0	0	1	1
	Sykehjem	0	1	1	2
	Politi/fengsel/rettsvesen	0	1	0	1
	Rusverninstitusjon	0	0	1	1
	Bofelleskap, ikke spesifisert	1	1	3	5
	Total		17	52	28

82 % av pasientene som blir kjørt inn til Jæren DPS er henvist på en tvangsparagraf i psykisk helsevernloven eller pasienten er allerede under tvungent psykisk helsevern. 43 % av pasientene kommer fra AMC2

Problemstilling

Årsaker til bruk av psykiatrisk ambulanse - primærproblemstilling

	Antall	Prosent	2018	2017	2016	2015
Psykose	345	37,5	38,2	36,9	34,5	33,2
Angst	5	0,5	1,3	1,4	1,6	1,2
Mani	30	3,3	4,2	2,7	4,1	4,0
Suicidal	189	20,6	22,5	24,2	24,4	25,5
Depresjon	29	3,2	2,3	3,8	4,9	4,4
Intoks/ overdose	78	8,5	5,6	7,0	4,7	8,6
Ukjent	21	2,3	1,9	1,0	2,5	1,5
Rus	75	8,2	5,1	6,8	5,4	9,5
Selvskadning	18	2,0	2,6	3,2	2,6	1,9
Depot	11	1,2	1,1	0,9	1,8	1,0
Annen psykiatrisk problemstilling	26	2,8	4,6	3,1	6,6	4,8
Demens	36	3,9	5,2	3,8	5,8	4,5
Beredskap til annen nødetat	13	1,4	1,5	0,4		
Somatikk med psykiatriske problemstillinger	29	3,2	3,8	4,8		
Utagerende atferd	14	1,5				
Total	919	100,0				

Tall fra tidligere år er hentet fra årsrapportene. Prosentandel

Problemstillingen registreres etter faglig skjønn av medfølgende psykiatrisk personell. Noen ganger vil en pasient fremvise flere symptomer. I flere av disse tilfellene vil personellet måtte vurdere hva som er hovedårsaken til at psykiatrisk ambulanse brukes

Årsaker til bruk av psykiatrisk ambulanse - sekundærproblemstilling

	Antall	Prosent
Psykose	50	5,4
Angst	4	,4
Mani	4	,4
Suicidal	33	3,6
Depresjon	24	2,6
Somatikk	21	2,3
Intoks/ overdose	10	1,1
Rus	95	10,3
Selvskading	11	1,2
depot	1	,1
Annen psykiatrisk problemstilling	22	2,4
Demens	1	,1
Beredskap til Annen nødetat	1	,1
Somatikk med psykiatriske problemstillinger	8	,9
Utagerende atferd	32	3,5
Total	318	34,6
Missing System	602	65,5
Total	919	100,0

I år registreres det sekundærproblemstillinger. Av det kan vi se at det er ytterligere 50 tilfeller av psykose enn det som er registret som primærproblemstilling. Det er også større andel suicidalitet, utagerende atferd og ikke minst rus enn det som registreres som primærproblem.

Forhold til Ambustat.

Registrerte oppdrag 2019 i Ambustat. Dette er ambulansen i Stavanger sine egne driftsdata.

	Data fra Ambustat registrert på psykiatriambulansen.	Psykiatriambulansens egen registrering.
Totalt antall oppdrag	1270	1370
Antall oppdrag med primærproblem psykiatri og rus	376 og 72	919
Bistand politi totalt, både psykiatri og somatikk	167	232
Hastegrad rød	22,0 %	23,1 %
Hastegrad gul	39,7 %	39,9 %
Hastegrad grønn	38,3 %	37,0 %

Grunnen til at det er så stor forskjell i registreringer kan være at mange registreringer i Ambustat blir registrert som hjem-/ut-/innkjøring, og pasient tilsett uten behov for transport. Hvis man velger dette vil man ikke kunne registrere primærproblem, politiinvolvering o.l. Hvis transporten blir registrert som et ordinært ambulanseoppdrag, vil man kunne registrere flere detaljer vedrørende transporten.

TRANSPORT AV PSYKISK SYKE